

Muistio

Sonja Landes (VNK)

23.3.2026

EU/17/2026

EU/17/2026-VNK-24

Eurooppa-neuvosto 19. maaliskuuta 2026

Eurooppa-neuvoston asialistalla olivat Ukraina, Lähi-itä, kilpailukyky ja sisämarkkinat, Euroopan puolustus ja turvallisuus, muuttoliike, monenkeskinen yhteistyö sekä muut asiat.

Kokouksessa korostuivat erityisesti Ukrainan tilanne, Lähi-idän tapahtumat sekä EU:n kilpailukyvyn ja sisämarkkinoiden kehittäminen.

Eurooppa-neuvosto kävi näkemystenvaihdon Ukrainan presidentti Volodymyr Zelenskyin kanssa etäyhteydellä.

Lähi-idän osalta esillä olivat ajankohtaiset tapahtumat sekä niiden vaikutukset muun muassa energian hintaan.

Kilpailukyvyn osalta Eurooppa-neuvosto päätti selkeästä tavoiteaikataulusta eri hankkeille ja aloitteille, jotka tähtäävät sisämarkkinoiden vahvistamiseen. Myös energiakysymykset olivat esillä kilpailukykykeskustelussa.

Eurooppa-neuvosto keskusteli monenkeskisestä yhteistyöstä työlounaalla YK:n pääsihteeri Guterresin kanssa.

Eurohuippukokous kokoontui Eurooppa-neuvoston yhteydessä.

Eurooppa-neuvoston asialistalla olivat Ukraina, Lähi-itä, kilpailukyky ja sisämarkkinat, Euroopan puolustus ja turvallisuus, muuttoliike, monenkeskinen yhteistyö sekä muut asiat, joiden alla esillä olivat demokratioiden selviytymiskyvyn vahvistaminen Euroopassa, lasten suojelu verkossa, Venäjän, Valko-Venäjän ja Ukrainan rajalla sijaitsevat EU:n itäiset alueet sekä Dnestrjoki.

Keskustelu tulevasta monivuotisesta rahoituskehiksestä siirrettiin käytäväksi Eurooppa-neuvoston jäsenten seuraavassa kokouksessa.

Eurooppa-neuvosto kävi etäyhteydellä keskustelun **Ukrainan** ajankohtaisesta tilanteesta Ukrainan presidentti Volodymyr Zelenskyin kanssa.

Ukrainan osalta annettiin puheenjohtajan päätelmät, joita tukivat 25 valtion- tai hallitusten johtajaa. Puheenjohtajan päätelmissä esillä olivat EU:n tuki Ukrainalle, Ukrainan ja sen kansalaisten tulevaisuus Euroopan unionissa, EU:n ja sen jäsenvaltioiden

aikomus osallistua aktiivisesti rauhanpyrkimykseen, turvatakuut sekä Venäjän Ukrainan siviili- ja energiainfrastruktuuriin kohdistamien iskujen tuomitseminen. Esillä olivat myös 90 miljardin euron tukilaina Ukrainalle, sotilaallisen tuen kiireellisyys, Venäjän sotatalouden heikentäminen ml. pakotteet, kaksikäyttötuotteet, siviilien turvallinen paluu Ukrainaan, vastuuvollisuus sotarikoksista sekä venäläisten entisten taistelijoiden EU:n sisäiselle turvallisuudelle mahdollisesti aiheuttama uhka.

Lähi-idän osalta esillä olivat ajankohtaiset tilanteet Iranissa, Gazassa ja Länsirannassa sekä Libanonissa.

Iranin ja sen lähialueen tapahtumat uhkaavat alueellista ja globaalia turvallisuutta. Eurooppa-neuvosto kehotti kaikkia osapuolia lieventämään jännitteitä, noudattamaan mahdollisimman suurta pidättyvyyttä, suojelemaan siviilejä ja siviili-infrastruktuuria ja noudattamaan kaikilta osin kansainvälistä oikeutta ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta. Eurooppa-neuvosto kehotti keskeyttämään kaikki iskut energia- ja vesilaitoksiin ja tuomitsi jyrkästi Iranin summittaiset sotilaalliset iskut alueen maihin. Eurooppa-neuvosto ilmaisi myös tukensa alueen lähellä sijaitseville jäsenvaltioille, muistutti tarpeesta turvata alueen ilmatila ja varmistaa merellinen turvallisuus. Esillä olivat myös meripuolustusoperaatiot, jäsenvaltioiden lisätoimet merenkulun vapauden varmistamiseksi Hormuzinsalmessa, yhteistyö alueellisten ja globaalien kumppaneiden kanssa sekä tilanteen vaikutukset EU:hun mm. energiaturvallisuuden ja muuttoliikkeen kannalta. Eurooppa-neuvosto toisti, ettei Iran saa koskaan hankkia ydinasetta ja kehotti Iranin hallintoa lopettamaan omaan kansaansa kohdistuvat väkivaltaisuuudet.

Gazan ja Länsirannan tilanteen heikkeneminen aiheutti vakavaa huolta Eurooppa-neuvostossa, joka vahvisti EU:n sitoutumisen kahden valtion ratkaisuun. Esillä olivat myös tulitauon toimeenpaneminen, Gazan konfliktin lopettamista koskevan suunnitelman täytäntöönpaneminen, Gazan jatkuva katastrofaalinen humanitaarinen tilanne sekä yhteistyö kansainvälisten ja alueellisten sidosryhmien kanssa Gazan jälleensuorittamisen edistämiseksi.

Eurooppa-neuvosto oli syvästi huolissaan vihamielisyyksien lisääntymisestä Libanonissa ja kehotti lievittämään jännitteitä, suojelemaan siviilejä sekä noudattamaan kansainvälistä oikeutta. Esillä olivat myös Hizbollahin päätös hyökätä Israeliin Iranin tukemiseksi, tulitaukosopimuksen toimeenpano sekä tuki YK:n väliaikaisille rauhan-turvajoukoille.

Kilpailukyvyyn ja sisämarkkinoiden osalta Eurooppa-neuvosto käynnisti vuonna 2026 ja viimeistään vuonna 2027 toteutettavan yksi Eurooppa, yksi markkina -ohjelman sisämarkkinoiden syventämiseksi. Esteiden ehkäisemisen osalta tavoitteena on konkreettinen edistyminen maaliskuuhun 2027 mennessä. Eurooppa-neuvosto kehotti edistämään yhtiölainsäädännön 28. järjestelmää vuoden 2026 loppuun mennessä, sähköistä ilmoitusjärjestelmää rajat ylittävään palvelujen tarjoamiseen kesäkuuhun 2026 mennessä, työntekijöiden vapaata liikkuvuutta parantamalla muun muassa ammattipätevyyden vastavuoroista tunnustamista syksyyn 2026 mennessä, yhden kerran periaatetta mukaan lukien eurooppalainen yritysloppakko vuoden 2026 loppuun mennessä, kuluttajansuojan parantamista vuoden 2026 loppuun mennessä sekä tavaroiden vapaata liikkuvuutta vuoden 2026 loppuun mennessä.

Esillä olivat myös yrityskeskittymien koskevien suuntaviivojen uudelleentarkastelu varmistamalla edelleen tehokas kilpailu sekä sisämarkkinasääntöjen oikea-aikainen ja tehokas toimeenpano.

Sääntelyn yksinkertaistamisen ja hallinnollisen taakan keventämisen osalta Eurooppa-neuvosto kehotti kiireellisesti jatkamaan toimia, erityisesti sopimalla omnibus-paketeista vuoden 2026 loppuun mennessä sekä ehdottamalla uusia paketteja, sekä varmistamaan, että uudet EU-aloitteet noudattavat yksinkertaisuuden ja paremman sääntelyn periaatteita.

Kohtuuhintaisen energian ja energiaunionin osalta Eurooppa-neuvosto totesi, että energiasiirtymä on edelleen tehokkain strategia pyrittäessä saavuttamaan Euroopan strateginen riippumattomuus. Uusiutuvien ja vähähiilisten energialähteiden käyttöön-oton vauhdittaminen on olennaisen tärkeää riippuvuuden vähentämiseksi fossiilisista polttoaineista. Lyhyellä aikavälillä tarvitaan kohdennettuja ratkaisuja kohtuuhintaisen energian varmistamiseksi. Eurooppa-neuvosto kehotti komissiota esittämään viipymättä kohdennettuja väliaikaisia toimenpiteitä, jolla puututaan Lähi-idän kriisistä johtuviin maahantuotavien fossiilisten polttoaineiden hintapiikkeihin, esittämään kohdennettuja ja konkreettisia toimia sähkön hintojen alentamiseksi lyhyellä aikavälillä, toimittamaan päästökauppajärjestelmän uudelleentarkastelu säilyttäen päästökauppajärjestelmän keskeinen rooli ilmasto- ja energiasiirtymässä heinäkuuhun 2026 mennessä sekä sopimaan vuonna 2026 verkkopaketista tarvittavan infrastruktuurin rakentamiseksi.

Euroopan teollisuuden uudistumisen, innovoinnin ja riippuvuuksien vähentämisen osalta esillä olivat erityisesti strategisten alojen riippuvuudet, eurooppalaisen tuotannon suosiminen kohdennetusti strategisilla aloilla ja teknologioissa, keskeisten alojen suojele epäreilulta kilpailulta, kauppa- ja investointisuhteiden monipuolistaminen sekä teknologinen suvereniteetti.

Investointien mobilisoinnin osalta tulisi edetä arvopaperistamisen ja digitaalisen euron kanssa vuoden 2026 loppuun mennessä. Esillä olivat myös kohdennetut muutokset vakavaraisuuskehykseen sekä EU:n pankkimarkkinoiden yhdyntyminen.

Eurooppa-neuvosto käsitteli vuoden 2026 eurooppalaisen ohjausjakson prioriteetteja ja vahvisti suosituksen euroalueen talouspolitiikasta. Eurooppa-neuvosto tarkasteli myös Euroopan unionin työllisyys- ja sosiaalipoliittista tilannetta.

Euroopan puolustuksen ja turvallisuuden osalta Eurooppa-neuvosto kehotti vauhdittamaan toimia puolustusvalmiuden saavuttamiseksi nopeasti.

Eurooppa-neuvosto pani merkille, että Euroopan itäisen sivustan suojelemiseen tähtävien aloitteiden täytäntöönpanossa edistytään jatkuvasti ja kehotti varmistamaan, että tulevana kuukausina voidaan käynnistää konkreettisia hankkeita. Esillä olivat lisäksi puolustusteollisuuden tuotannon lisääminen, puolustusvalmiutta käsittelevä omnibuspaketti, Euroopan puolustusviraston tuki jäsenvaltioille, Euroopan investointipankin pyrkimykset vahvistaa puolustusteollisuutta sekä innovoinnin ja sotilaallisen liikkuvuuden merkitykset puolustusosalalle.

Eurooppa-neuvosto korosti tilannetta EU:n itärajalta sekä niihin jäsenvaltioihin kohdistuvia riskejä, joihin Iranin ja Lähi-idän tilanteella on suurin vaikutus. Esillä olivat myös hybridiuhat ja niihin varautuminen.

Eurooppa-neuvosto pyysi päivittämään strategisen kompassin uhka-analyysin sekä muistutti samanmielisten kumppanien kanssa tehtävän yhteistyön tärkeydestä.

Muuttoliikkeen osalta Eurooppa-neuvosto arvioi aiemmin antamiensa päätelmien täytäntöönpanon edistymistä muun muassa komission aiheesta kirjoittaman kirjeen pohjalta ja kehotti tehostamaan työtä kaikilla osa-alueilla EU:n ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

Lähi-idästä käydyn keskustelun yhteydessä esillä olivat myös viimeaikaisten tapahtumien mahdolliset vaikutukset EU:hun muuttoliikkeen osalta. Konflikti ei ole aiheuttanut välittömiä muuttovirtoja Euroopan unionin, mutta on tärkeää pysyä valppaana ja varmistaa tarvittava varautumisen taso, myös vuoden 2015 muuttoliikekriisistä saatujen kokemusten perusteella.

Monenkeskisen yhteistyön osalta Eurooppa-neuvoston vahvisti unionin sitoutumisen YK:n peruskirjaan, tehokkaaseen monenvälisyyteen sekä kansainväliseen järjestykseen, jonka ytimessä on Yhdistyneet kansakunnat.

Eurooppa-neuvosto kävi keskustelun **YK:n pääsihteeri António Guterresin** kanssa työlounaalla.

Muiden asioiden osalta esillä olivat demokratioiden selviytymiskyvyn vahvistaminen Euroopassa mukaan lukien verkkoalustojen lakisääteinen vastuu torjua disinformaation ja laittoman sisällön levittämistä ja tärkeys suojella alaikäisiä digitaaliympäristössä. Eurooppa-neuvosto pani myös merkille komission tiedonannon Venäjän, Valko-Venäjän ja Ukrainan rajalla sijaitsevista itäisistä alueista sekä tuomitsi Venäjän Ukrainan siviili-infrastruktuuriin kohdistamat iskut, jotka saastuttivat Dnestrjoen.

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi